

Vastaus kirjalliseen kysymykseen Metsähallituksen hakkuista vanhoissa metsissä ja retkeilyalueilla

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Arvoisa puhemies, olette toimittanut asianomaisen ministerin vastattavaksi kansanedustaja Hanna Halmeenpään /vihr ym. näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 394/2017 vp:

Kenellä on vastuu Rautovuoren hakkuiden kaltaisesta huolimattomuudesta ja miksei hakkuiden rajausta Rautovuorella ollut tarkistettu riittävän hyvin,

millaisiin toimiin hallitus aikoo ryhtyä, jotta Metsähallituksen kestävämmät hakkuut ja hakkuusuunnitelmat saadaan päättymään,

voivatko suomalaiset luottaa siihen, että valtion omistama Metsähallitus noudattaa toiminnassaan metsien hoidossa samoja kestävyysperiaatteita, joita myös muilta metsänomistajilta ja metsäyhtiöiltä odotetaan,

onko vanhojen metsien ja retkeilyalueiden hakkuupyrkimysten taustalla Metsähallituksen tarve täyttää sille asetetut liian kovat hakkuu- ja tulostavoitteet?

Vastauksena kysymykseen esitän seuraavaa:

Syyskuussa 2017 Keuruun Rautovuorella aloitettiin luontokohteen ulkopuolella hakkuu. Hakkuun alkaessa hakkuukoneen kuljettaja ilmoitti, että kuitunauhat, joilla luontokohde oli merkitty maastoon, ovat hävinneet. Samalla suunnalla ollut Metsähallituksen esimies kävi saman tien täydentämässä puuttuvaa nauhoitusta. Esimiehellä ei ollut käytössään metsäsuunnittelussa käytettävää paikannuslaitetta, vaan hän käytti älypuhelimien paikannusta, minkä vuoksi täydennetty nauhoitus meni 10–20 metriä paikkatietojärjestelmään merkityn luontokohteen rajauksen sisäpuolelle noin 125 metrin matkalla aiheuttaen 0,2 hehtaaria hakkuuta luontokohteen puolella. Luontokohteen koko on 4,0 ha. Sen perusteena oleviin uhanalaisiin jäkäliin jäi kuitenkin edelleen turvallinen 40 metrin hakkaamaton suojavyöhyke. Rautovuoren luontokohteen rajausta on yhdessä Suomen luonnonsuojeluliiton edustajien kanssa sovitun mukainen. Ei ole tiedossa miten tai miksi kuitunauhat, joilla kohde oli jo kertaalleen merkattu, olivat kadonneet.

Metsähallituksen luonnonvarasuunnittelu täydentää maakuntakaavoitusta valtion maiden eri käyttömuotojen yhteensovittamiseksi. Luonnonvarasuunnittelu on valtion omistamien maa- ja vesialueiden pitkän aikavälin kestävä käytön suunnittelu jossa yhteen sovitetaan alueisiin koh-

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 394/2017 vp

distuvia erialisia käyttötarpeita. Näin saavutetaan suomalaiselle yhteiskunnalle mahdollisimman hyvä kokonaishyöty. Luonnonvarasuunnittelussa määritetään myös suurin kestävä hakkuusuunnite ottaen huomioon maankäytön erilaiset rajoitteet. Luonnonvarasuunnitteluun osallistuvat monet paikalliset sidosryhmät. Suunnittelussa arvioidaan myös Metsähallituksen toimintaa suunnittelualueella ja jo olemassa olevan maankäyttöratkaisun toimivuutta. Luonnonvarasuunnitelman toteutumista ja luonnonvarojen kestävää käyttöä seurataan 34 mittarin avulla. Mittaritiedot kerätään pääosin vuosittain.

Luonnonvarasuunnitteluun kytkeytyy olennaisesti myös alue-ekologinen tarkastelu, jonka avulla sovitetaan yhteen alueiden ekologiset, taloudelliset, sosiaaliset ja kulttuuriset arvot. Suunnittelussa otetaan huomioon laajan metsäalueen luonto kokonaisuutena, johon kuuluvat monikäyttömetsät, luonnonsuojelualueet ja virkistyskäytön erityisalueet. Tavoitteena alue-ekologisessa suunnittelussa on sekä luontaisen monimuotoisuuden säilyttäminen että metsien monikäytön ja luontaiselinkeinojen harjoittamisen edellytyksien turvaaminen. Suunnittelulla varmistetaan niin metsä- ja luonnonsuojelulain mukaisten erityisen tärkeiden elinympäristöjen säilyminen kuin eliölajien leviämismahdollisuudet. Lisäksi sen avulla sovitetaan yhteen riistan elinympäristöjen, maisema-arvojen, kulttuurikohteiden ja virkistyskäytön tarpeet.

Metsähallitus ja Metsähallitus Metsätalous Oy toimivat kaikissa oloissa metsähallituslain (236/2016) 6 §:ssä säädettyjen yhteiskunnallisten velvoitteiden mukaisesti. Metsähallitus noudattaa toiminnassaan lakien ja metsäsertifioinnin vaatimusten lisäksi tiukkoja ympäristö- ja luonnonhoito-ohjeita.

Metsähallituslakiin sisältyvät yleiset yhteiskunnalliset velvoitteet on asetettu turvaamaan muun muassa luonto- ja virkistysarvot valtion talouskäytössä olevilla alueilla. Metsähallitus edistää luonnon monimuotoisuutta, metsien virkistyskäyttöä, porotaloutta ja saamelaiskulttuuria vuosittain noin 56 miljoonalla eurolla yleisten yhteiskunnallisten velvoitteiden kautta. Metsähallituksen metsätalouskäytössä olevista maista n. 500 000 hehtaaria on yleisiin yhteiskunnallisiin velvoitteisiin liittyviä rajoitteita, jotka vaikuttavat puuntuotantoon. Noin puolet näistä alueista, eli n. 250 000 hehtaaria, on kokonaan metsätalouskäytön ulkopuolella. Metsähallitus alentaa metsä- ja luonnonsuojelulainsäädännön mukaista kestävää hakkuumäärää yleisistä yhteiskunnallisista velvoitteista johtuen vuosittain noin 1,85 miljoonaa m³. Metsähallituksen vuosittain toteutuva hakkuumäärä on noin 6 miljoonaa m³. Toiminnan raami hyväksytään vuosittain valtion budjettikäsittelyn yhteydessä.

Metsähallitus raportoi yhteiskunnallisten velvoitteiden toteutumisesta vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä ohjaaville ministeriöille ja edelleen valtioneuvostolle. Metsähallituksen tilinpäätös ja vuosikertomus julkaistaan vuosittain ja ne ovat kaikkien saatavilla. Tulosohejauksessa ministeriöt voivat painottaa ja tarkentaa yhteiskunnallisten velvoitteiden toteuttamistavoitteita ja toimenpiteitä.

Valtion maa-alasta 42% on suojeltu erilaisilla suojelupäätöksillä. Tähän alueeseen kuuluu mm. 40 kansallispuistoa ja useita muita laajoja suojelukokonaisuuksia. Ympäristöministeriö vastaa suojeluohjelmista ja niiden suunnittelusta. Näille alueille on keskitetty myös maisemallisesti ja

Vastaus kirjalliseen kysymykseen KKV 394/2017 vp

monimuotoisuuden kannalta arvokkaimmat metsät. Suojelualueilla ei harjoiteta metsätaloutta. Metsätalouden käytössä on 38% valtion maapinta-alasta. Tällä alueella noudatetaan poikkeuksetta lakeja, PEFC-metsäsertifiointin vaatimuksia ja Metsähallituksen omia, tutkimukseen perustuvia ympäristöohjeita.

Ulkoilulain (606/1973) 16 §:n mukaan valtion maalle, jolla ulkoilun kannalta on huomattava yleinen merkitys, voidaan perustaa retkeilyalue. Tällaisella alueella on metsätalouden harjoittaminen, metsästys ja kalastus samoin kuin maa- ja vesialueen muukin käyttö järjestettävä niin että ulkoilutoiminnan tarpeet tulevat riittävästi otetuiksi huomioon.

Metsähallitus toimii retkeilyalueilla voimassa olevan hoito- ja käyttösuunnitelman mukaisesti. Metsänkäsittelyssä sovelletaan retkeilyalueen tarkoitusta tukevia käsittelytapoja, muun muassa harvennushakkuita ja pienipiirteisiä poimintahakkuita. Avohakkuita ei yleensä tehdä lainkaan. Metsähallituksen laatimia omia suunnitelmia ja tarkasteluja päivitetään säännöllisin väliajoin, jotta tiedot ovat ajan tasaiset ja viimeisten vaatimusten mukaiset.

Metsähallituksen hakkuumahdollisuudet määritetään metsätaloustaloudessa olevilla valtion mailla kattavan paikkatietopohjaisen metsävaratiedon avulla. Metsien kasvava puuston kuutiomäärä mahdollistaa hakkuumäärien lisääntymisen ennen muuta ikärakenteeltaan nuoremmissa talousmetsissä ja sitä kautta tulostavoitteiden nousun. Tulostavoitteiden nousu ei miltään osin vaaranna kestävyyttä tai suojelukohteiden säilyttämistä.

Helsingissä 17.10.2017

Maa- ja metsätalousministeri Jari Leppä